

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Warszawa, 10.07.2013 r.

RPO-726626-III/13/WK

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Pan
Marek Biernacki
Minister Sprawiedliwości

szanowny Panie Ministrze

Uprzejmie informuję, że do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócił się były funkcjonariusz Służby Więziennej w sprawie braku przepisów wykonawczych w zakresie realizacji trybu uznawania wysokości procentowego uszczerbku na zdrowiu.

W niniejszej sprawie zainteresowany pełnił służbę na stanowisku dowódcy zmiany działu ochrony. W związku z orzeczeniem przez komisję lekarską niezdolności do służby odszedł na zaopatrzenie emerytalno-rentowe. Po podjęciu starań o uzyskanie odszkodowania złożył wniosek o skierowanie na komisję lekarską. Przewodniczący komisji poinformował wnioskodawcę, że dotychczas nie otrzymano zarządzenia wykonawczego dotyczącego trybu orzekania procentowego uszczerbku na zdrowiu i z tego względu odmówiono ustalenia tego uszczerbku.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich brak odpowiednich regulacji prawnych w przedmiotowej sprawie wynika z niedociągnięć legislacyjnych, spowodowanych wejściem w życie ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523 ze zm.). Przepis art. 118 ust. 1 tej ustawy określa, iż funkcjonariusz, który wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby albo wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, otrzymuje jednorazowe odszkodowanie. W razie śmierci funkcjonariusza w związku z pełnieniem służby albo wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby odszkodowanie otrzymują pozostali po nim członkowie rodziny, o których mowa w art. 101 ust. 3. Przepis ust. 2 niniejszego artykułu określa definicję wypadku w związku z pełnieniem Służby Więziennej. Z kolei ust. 3 określa przypadki, w których odszkodowanie nie przysługuje. Zasady ustalania wysokości odszkodowania zostały ustalone w art. 118 ust. 6-9 niniejszej ustawy. Przepis ust. 6 stanowi, że funkcjonariuszowi przysługuje jednorazowe odszkodowanie w wysokości 70% miesięcznego najniższego uposażenia zasadniczego funkcjonariusza należnego w dniu wydania decyzji w sprawie odszkodowania, za każdy procent uszczerbku na zdrowiu, a w razie śmierci funkcjonariusza osobom uprawnionym, o których mowa w ust. 7, przysługuje odszkodowanie w wysokości 30-krotności

najniższego uposażenia zasadniczego funkcjonariusza; kwotę jednorazowego odszkodowania lub jego zwiększenia zaokrągła się do pełnych złotych w górę. Ponadto regulacje art. 118 ust. 14, 15 i 18 nałożyły na Ministra Sprawiedliwości obowiązek wydania odpowiednich rozporządzeń. Delegacje te zostały przez Ministra wykonane.

Z treści art. 118 ustawy o Służbie Więziennej niewątpliwie wynika, że reguluje on kompleksowo zagadnienia związane z przyznawaniem funkcjonariuszom odszkodowań z tytułu wypadków lub chorób pozostających w związku z pełnioną służbą i w odróżnieniu od przepisów uchylonej ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (tekst jedn. - Dz. U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1761, ze zm.), nie zawiera odesłań do przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji (Dz. U. Nr 53, poz. 345 ze zm.). Z tych też powodów nie mogą mieć zastosowania wydane na podstawie tej ustawy rozporządzenia: Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lipca 1991 r. w sprawie właściwości i trybu postępowania komisji lekarskich podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 79, poz. 349 ze zm.) oraz Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 marca 1973 r. w sprawie ustalania stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu oraz związku śmierci funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej ze służbą wskutek wypadku lub choroby (Dz. U. Nr 11, poz. 83 ze zm.). Zgodnie z § 7 powołanego rozporządzenia w sprawie ustalania stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu oraz związku śmierci funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej ze służbą wskutek wypadku lub choroby, uszczerbek na zdrowiu ustala się w procentach według stanu zdrowia funkcjonariusza w dniu wydania orzeczenia, z zastosowaniem zasad zawartych w „wykazie ustalającym normy oceny trwałego uszczerbku na zdrowiu”, ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Wykaz ten został zamieszczony w obwieszczeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 marca 1973 r. w sprawie wykazu ustalającego normy oceny trwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku lub choroby (Dz. Urz. MSW Nr 3- A, poz. 10).

W związku z wejściem w życie obecnie obowiązującej ustawy o Służbie Więziennej od dnia 13 sierpnia 2010 r. przestały obowiązywać w stosunku do funkcjonariuszy Służby Więziennej przepisy wyżej powoływanej ustawy o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji i wydane do niej przepisy wykonawcze. Z kolei, zgodnie z art. 118 ust. 16 w związku z art. 110 ust. 1 obecnie obowiązującej ustawy o Służbie Więziennej, o uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza wskutek wypadku lub choroby, o uznaniu za całkowicie niezdolnego do służby oraz do samodzielnej egzystencji, a także o związku śmierci funkcjonariusza z wypadkiem lub chorobą, orzekają komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

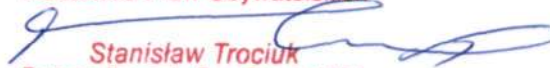
Z powyższego wynika, że obowiązująca obecnie ustawa o Służbie Więziennej nie

zawiera przepisów, które określałyby sposób lub zasady ustalania stopnia uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Służby Więziennej albo zawierały ustawowe upoważnienie do wydania rozporządzenia regulującego tę tematykę. Oznacza to, że ustawa o Służbie Więziennej nie określa trybu wydawania przez komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych orzeczeń ustalających stopień uszczerbku na zdrowiu funkcjonariuszy Służby Więziennej. Brak przepisów w niniejszym zakresie powoduje, że mamy do czynienia z istnieniem luki prawnej, która negatywnie wpływa na prawa i wolności obywatelskie funkcjonariuszy Służby Więziennej, którzy wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby albo wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby doznali uszczerbku na zdrowiu lub ponieśli szkodę w mieniu.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę Pana Ministra o podjęcie działań zmierzających do wprowadzenia regulacji prawnej umożliwiającej wypłatę funkcjonariuszom Służby Więziennej jednorazowych odszkodowań za wypadki powstałe w związku z pełnieniem służby albo wskutek chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich